

Малка е вероятността за предаването на новия вид коронавирус (2019 – nCoV) чрез консумация на храни или контакт с потребителски стоки.

Къде да намерим необходимата информация?

Източник: GettyImages/Samara Heisz

Първите съобщения за случаи на остър респираторен синдром в китайската провинция Ухан са от края на декември 2019 г. Китайските власти идентифицират като основен причинител нов вид коронавирус (2019-nCoV), който не е установяван по-рано при хората. Епидемията се разпространява бързо и засяга други части на земното кълбо. Скоро след като Световната здравна организация (WHO) обяви вирусът за световна здравна заплаха, той стигна и до Европа.

По данни на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC), от 31.12.2019 г. до 10.02.2020 г. броят на лабораторно - потвърдените случаи на новия коронавирус (2019-nCoV) в световен мащаб е 40 553, а броят на смъртните случаи е 910. Само един от смъртните случаи е докладван извън Китай, във Филипините.

Потвърдените 37 случаи в Европа, към момента са разпределени както следва: Германия (14), Франция (11), Италия (3), Обединеното Кралство (4), Белгия(1), Финландия (1), Испания (2) и Швеция (1).

(Забележка: цитираните данни се променят непрекъснато и се актуализират ежедневно на изброените по-долу официални сайтове на компетентните институции).

В условията на бързо разпространение на епидемията в световен мащаб и огромният поток от информация по темата, е важно да се доверяваме само на официални и потвърдени източници за да се избегнат спекулациите и излишната паника!

Кои са компетентните органи и институции в борбата с новата заплаха:

1. Европейският орган по безопасност на храните (EFSA) към момента все още не е включен в проучването и борбата с новия коронавирус (2019-nCoV) от Китай, тъй като храната не е идентифицирана като възможен източник за предаване на вируса.

Според EFSA, това е нова и бързоразвиваща се епидемия, чието проучване продължава. Има много неизвестни по отношение на вирулентността и патогенността на новия коронавирус, тежестта на последиците от него, моделите на предаване, резервоара и източника на инфекция.

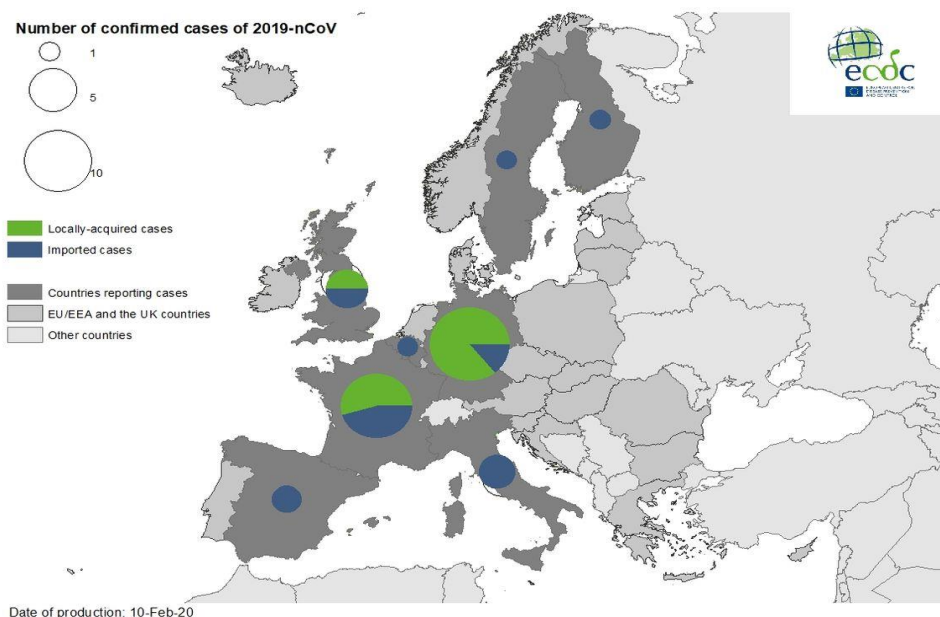
Линк за подробна и актуална информация:

<https://www.efsa.europa.eu/en/news/novel-coronavirus-where-find-information>

2. Европейският център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) следи отблизо заболяването и предоставя оценки на риска за гражданите на ЕС, за да ръководи държавите членки и Европейската комисия в техните действия в борбата с болестта. ECDC публикува ежедневни данни и обобщения.

Линк за подробна и актуална информация:

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

Източник: ECDC

Географско разпределение на случаите, причинени от новия коронавирус 2019 – nCoV в Европейския съюз/ Европейското икономическо пространство (ЕС/ ЕИП) и Обединеното Кралство към 10/02/2020

3. Световната здравна организация (WHO) координира усилията в борбата с коронавируса в глобален мащаб.

Линк за подробна и актуална информация :

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

4. Европейската комисия осигурява координацията на дейностите по управление на риска на равнище Европейски съюз (ЕС).

На официалната страница на Европейската комисия е налична подробна информация за новия коронавирус, последни актуални данни за географското му разпространение, становища и оценки на риска за здравето на хората, често задавани въпроси и отговори и др.

Линк: https://ec.europa.eu/health/coronavirus_en

5. Германският Федерален институт за оценка на риска (BfR) е независима научна институция в рамките на Федералното министерство на храните и селското стопанство (BMEL) в Германия. Той съветва правителството по въпросите на храните, химичните субстанции и безопасността на продуктите.

В съобщение от 29.01.2020 г. , BfR¹ определя като малко вероятна възможността за пренасяне на новия вид коронавирус чрез консумация на замърсени храни или чрез контакт с потребителски стоки. Институтът отправя препоръки, свързани с хигиената на храните.

Според експертите от BfR, предаването на познатите до момента коронавируси на хората става обикновено чрез въздуха, като „капкова инфекция“. За да се случи това, е необходим тесен контакт с животно пренасящо вируса или заразен човек.

Според актуалните научни познания, все още няма доказателства за възможността за заразяване на хората чрез контакт с продукти, потребителски стоки или чрез храна, дори и при настоящата епидемия.

Препоръки: Трябва стриктно да се спазват хигиенните правила при манипулиране и подготовка на сурово месо и месни продукти, като се има предвид, че в него може да има и други патогени!

Общи хигиенни насоки свързани с храните:

- съхранявайте и пригответе суровите месни продукти и другите храни отделно, особено ако последните не са били термично обработени;
- измивайте обилно с топла вода и препарат оборудването и повърхностите, които са били в контакт със сурови месни продукти;
- изхвърляйте незабавно опаковъчните материали и водата от размразените продукти;
- измивайте старателно ръцете си с топла вода и сапун;
- пригответе внимателно ястията от сурови месни продукти, което означава, че в центъра на продукта трябва да бъде достигната температура от минимум 70 °C за не по-малко от 2 минути!

¹ Respiratory tract disorders due to new type of coronavirus (2019-nCoV):Virus transmission through the consumption of food products or contact with consumer goods is unlikely, BfR Communication No. 008/2020 of 29 January 2020, <https://www.bfr.bund.de/cm/349/respiratory-tract-disorders-due-to-new-type-of-coronavirus.pdf>

Във връзка с бързото разпространение на вируса в световен мащаб и в отговор на опасенията на потребителите, експертите от Федералния институт предоставят отговор на постъпили въпроси за възможните начини за предаване на новия вирус, за мерките за предпазване от инфекция с него и др.

Най-важните въпроси и отговори по темата са обобщени и налични на официалната страница на VfR².

Ето някои от тях:

- ***Какво е известно до момента за новия вирусен респираторен синдром и има ли други възможни пътища за предаване на новия коронавирус?***

Според VfR, синдромът се причинява от новия вид коронавирус (2019-nCoV), като информацията за точните начини на предаването на вируса „все още е ограничена“. Пътищата за предаване на другите сходни коронавируси обаче, са добре известни. Най-важният път на предаването им е като „капкова инфекция“, при която вирусите се отделят от хората или животните във въздуха чрез капчици и след това се вдишват. Експертите добавят, че различни патогени на дихателните пътища могат да се предават също чрез „контактни инфекции“³. В тези случаи патогените, намиращи се по ръцете навлизат в лигавиците на носа или очите, където могат да доведат до инфекция.

VfR също потвърждава, че понастоящем няма случаи, които да доказват, че хората са били заразени по друг начин с новия коронавирус (2019-nCoV). Това включва и консумация на замърсени храни или вносни играчки. Няма известни съобщения за други случаи на инфекции от коронавируси, свързани с храна или при контакт със сухи повърхности. Предаването чрез повърхности, които наскоро са били заразени с вируси, все пак е възможно чрез т.нар. „контактни инфекции“. Но това е възможно да се случи само за кратко време след замърсяването, поради сравнително ниската устойчивост на коронавирусите в околната среда.

- ***Възможно ли е вносните стоки от засегнатите от болестта региони да бъдат източник на зараза за хората?***

Заклучението на експертите от VfR е, че имайки предвид установените до момента начини за предаване на коронавирусите, както и сравнително ниската им устойчивост в околната среда, заразяването от храни и потребителски стоки внесени от Китай е „**малко вероятно**“.

² VfR FAQ dated 3 February 2020, <https://www.bfr.bund.de/cm/349/can-the-new-type-of-coronavirus-be-transmitted-via-food-and-toys.pdf>

³ Smear infection - Transmission of pathogens by direct contact with an infected person (direct contact infection) or indirectly by touching contaminated objects (indirect contact infection).

Контактна инфекция - предаване на патогени чрез директен контакт със заразено лице (инфекция с директен контакт) или индиректно чрез докосване на замърсени предмети (непряка контактна инфекция).

➤ **Как да се предпазим от заразяване с вируса чрез храни и продукти?**

Въпреки, че е малко вероятно вирусът да бъде предаден чрез замърсена храна или вносни продукти, трябва да се спазват общите ежедневни хигиенни правила, като например редовно миене на ръцете и хигиенните правила при приготвяне на храните (виж материала: „Предпазване от хранителни инфекции в домакинствата“ Линк: <https://www.bfr.bund.de/cm/364/protection-against-foodborne-infections>).

Тъй като вирусите са чувствителни към топлината, рискът от инфекция може да бъде допълнително намален чрез добра термична обработка на храните.

➤ **Могат ли коронавирусите да оцелеят върху неподвижни и сухи повърхности, извън човешки или животински организми и да причиняват инфекции?**

Стабилността на коронавирусите в околната среда зависи от няколко фактора, като температура, влажност на въздуха и състоянието на повърхността, както и от спецификата на вирусните щамове и количеството на вируса. По принцип, човешките коронавируси не са особено стабилни върху сухи повърхности. Инактивирането им в сухи среди обикновено става в период от няколко часа до няколко дни. Според експертите от VfR все още липсват по-конкретни данни за новия коронавирус (2019-nCoV).

➤ **Могат ли да бъдат заразени от новия вид патоген работниците на пристанищата, служителите на транспортните фирми, работещи с контейнери или работници, които са ангажирани с по-нататъшна обработка на полуфабрикати, компоненти или други заготовки внесени от Китай?**

Според експертите от института, поради ниската устойчивост на коронавирусите в околната среда, в повечето случаи предаването на патогена по този начин изглежда малко вероятно.

➤ **Могат ли коронавирусите да се предават от животни на хора?**

По принцип е възможно заразните животни да отделят коронавируси в околната среда при издишване или чрез екскретите си. По този начин, не е изключено при близък контакт хората да бъдат заразени. Все още не е напълно ясно дали животните са представлявали източник на инфекция при епидемията в Китай, въпреки предположенията, че вирусът произхожда от диви животни.

В допълнение, според експертите от ECDC, настоящите изследвания свързват коронавирус (2019-nCoV) с определени видове прилепи, но не се изключва участието на други животни. Няма доказателства, че домашните животни (например кучета или котки) представляват по-голям риск от инфекция отколкото хората.

Като обща предпазна мярка, е необходимо да се спазват основните принципи на хигиена при контакт с животни!

6. Ситуацията в България: Страната ни е обявила 4 степен на опасност от зараза с новия вид коронавирус (2019-nCoV). До момента в нашата страна няма регистрирани случаи на заболели от остър респираторен синдром, причиняван от вируса.

Министерството на здравеопазването (МЗ) и Националният център по заразни и паразитни заболявания (НЦЗПБ) следят внимателно ситуацията с развитието на епидемията предизвикана от новия коронавирус nCoV-2019 в Китай и се намират в постоянна връзка със Световната здравна организация, Европейският център за превенция и контрол на заболяванията и Центърът за контрол и превенция на заболяванията на САЩ (CDC), за незабавно изпълнение на техни препоръки и изисквания за контрол и превенция на новата инфекция.

На официалната страница на МЗ е налична подробна информация за развитието на ситуацията в света и Европа, с конкретни данни за заболяемост и смъртност, с подробно описание на превантивните мерки срещу инфекция с новия коронавирус, както и всичко важно и полезно във връзка със заболяването.

Линк:<https://www.mh.government.bg/bg/novini/aktualno/informaciya-ot-evropejskiya-centr-za-prevenciya-i-/>

В заключение: От своя страна ЦОРХВ продължава да следи ситуацията с разпространението на новия коронавирус и своевременно ще информира потребителите, компетентните институции и всички заинтересовани страни.

Източници:

1. Novel coronavirus - where to find information, EFSA, news
<https://www.efsa.europa.eu/en/news/novel-coronavirus-where-find-information>
2. Respiratory tract disorders due to new type of coronavirus (2019-nCoV): Virus transmission through the consumption of food products or contact with consumer goods is unlikely, BfR Communication No. 008/2020 of 29 January 2020
<https://www.bfr.bund.de/cm/349/respiratory-tract-disorders-due-to-new-type-of-coronavirus.pdf>
3. BfR FAQ dated 3 February 2020, <https://www.bfr.bund.de/cm/349/can-the-new-type-of-coronavirus-be-transmitted-via-food-and-toys.pdf>
4. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
5. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
6. https://ec.europa.eu/health/coronavirus_en
7. <https://www.foodnavigator.com/Article/2020/02/05/Can-coronavirus-be-transmitted-via-imported-food>
8. <https://www.mh.government.bg/bg/novini/aktualno/informaciya-ot-evropejskiya-centr-za-prevenciya-i-/>

Други информации свързани с биологични опасности в храните, зоонози и актуални проблеми по цялата хранителна верига, са налична на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ): <http://corhv.government.bg/?cat=28>

ИЗГОТВИЛ:

Д-р Дора Петлова, главен експерт

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“, ЦОРХВ <http://corhv.government.bg>

10.02.2020 г.

гр. София, 1618, бул. ”Цар Борис III” № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

